Maa – ja metsätaloustuottajain Keskusliitto
MTK ry

8.10.2026

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta

MTK:n lausunto HE 157/2026 vp Hallituksen esityksestä eduskunnalle ympäristörikosdirektiivin täytäntöönpanoa koskevaksi lainsäädännöksi

MTK kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä eduskunnalle ympäristörikosdirektiivin täytäntöönpanoa koskevaksi lainsäädännöksi.

MTK kiittää oikeusministeriön virkakuntaa lain valmistelusta, koska ympäristörikosdirektiivi on erittäin haasteellinen implementoiva suomalaiseen rikosoikeuteen. MTK pitää myönteisenä, että valmistelussa on hyödynnetty täysimääräisesti direktiivin mahdollistama kansallinen liikkumavara.

MTK kiinnittää kuitenkin huomiota ehdotetun sääntelyn ymmärrettävyyteen ja ennakoitavuuteen. Rikosoikeudellisen sääntelyn keskeinen lähtökohta on, että kansalainen voi lain perusteella riittävällä varmuudella arvioida, mikä toiminta on rangaistavaa ja mikä sallittua. Nyt ehdotettu sääntelykokonaisuus on erittäin vaikeaselkoinen. Jopa substanssiasiantuntijoiden on haastavaa hahmottaa, mitä tekoja rikosoikeudellisen vastuun piiriin tosiasiallisesti kuuluu. Tavalliselle kansalaiselle tai elinkeinonharjoittajalle tämän arvioiminen on käytännössä mahdotonta pelkästään rikoslain säännösten perusteella.

Lausunnoissa on laajasti nostettu esiin huoli sääntelyn monimutkaisuudesta. Hallituksen esityksessä todetaan perustellusti, ettei direktiivin täytäntöönpanon yhteydessä ole ollut mahdollista toteuttaa sellaista ympäristörikossääntelyn kokonaisarviointia, jota sääntelyn yksinkertaistaminen ja selkeyttäminen edellyttäisivät. MTK ymmärtää, että direktiivin täytäntöönpanoon liittyvät aikatauluvelvoitteet ovat rajoittaneet mahdollisuuksia laajempaan kansalliseen tarkasteluun.

MTK pitää tärkeänä, että tulevaisuudessa toteutettaisiin ympäristörikoksia ja niiden soveltamiskäytäntöjä koskeva laajempi arviointi, jotta voidaan kiinnittää huomiota säätelyn selkeyteen. Sääntelyn tehokkuus, ympäristönsuojelun tavoitteet ja oikeusvaltion periaatteet eivät ole keskenään ristiriidassa. Päinvastoin selkeä, ymmärrettävä ja ennakoitava sääntely vahvistaa sekä ympäristönsuojelun hyväksyttävyyttä että kansalaisten luottamusta oikeusjärjestelmään. Tämän vuoksi ympäristörikossääntelyn kokonaisvaltainen arviointi on syytä käynnistää mahdollisimman pian direktiivin täytäntöönpanon jälkeen.

Jenni Hunnakko
Ympäristöjuristi

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry